

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Перша домедична допомога
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Медичний інститут. Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф
Розробник(и)	Бадіон Юрій Олексійович, Шкатула Юрій Васильович, Касян Світлана Миколаївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких 42 години становить контактна робота з викладачем (6 годин лекцій та 36 годин практичних занять), 48 годин становить самостійна робота
Мова викладання	Українська, англійська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Медицина"
Передумови для вивчення дисципліни	Англійська мова, Медична хімія
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є теоретична і практична підготовка студентів до невідкладних дій та організаційних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Основи нормальної та патологічної анатомії. Основи нормальної та патологічної фізіології.

Анатомо-топографічна будова тіла людини. Кістково-м'язова система. Скелет та його функції. Кістки голови. Хребет та його відділи. Грудна клітка. Кістки кінцівок та кістки тазу. М'язи верхніх та нижніх кінцівок. М'язи тулуба. Органи дихання. Загальний огляд органів дихання. Будова верхніх дихальних шляхів легень. Значення та механізм дихання. Характеристика та частота дихальних екскурсій. Наслідки зупинки дихання. Серцево-судинна система. Поняття про кровообіг. Кров, її кількість в організмі людини, наслідки крововтрати. Основи кровообігу: серце, кровеносні судини. Будова та робота серця, його роль в кровообігу. Магістральні судини, судини верхніх та нижніх кінцівок. Види кровотеч, значення своєчасної зупинки кровотечі. Значення знань з основ анатомічної будови тіла та систем організму людини для надання домедичної допомоги.

Тема 2 Перша домедична допомога як навчальна дисципліна. Первинне і вторинне обстеження постраждалого.

Перша домедична допомога, її актуальність, зміст. Поняття про домедичну допомогу. Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання першої домедичної допомоги. Засоби особистої безпеки. Контакт із постраждалим. Проведення первинного огляду. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU. Первинне обстеження постраждалого за методом САВС. Визначення наявності дихання, його частоти. Оцінка центрального і периферичного пульсу. Правила виклику ШМД. Переведення постраждалого у стабільне положення. Техніка виконання вторинного огляду.

Тема 3 Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.

Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових трубок). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом (прийом Геймліха, конікопункція (конікотомія)). Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Бар'єрні пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога.

Тема 4 Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація і автоматична зовнішня дефібриляція).

Процес умирання організму. Термінальні стани (перед агонія, агонія, клінічна смерть). Ознаки та закономірності порушення життєво важливих функцій до їх повної зупинки. Термінальна пауза. Поняття про клінічну смерть, її ознаки, найчастіші причини гострих розладів та зупинки кровообігу та дихання. Фібриляція серця, як найчастіша причина зупинки кровообігу. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті. Причини неефективного кровообігу. Діагностика раптової смерті. Поняття про серцево-легеневу реанімацію (СЛР), можливості реанімації в залежності від часу, що минув з моменту припинення серцевої діяльності та дихання та її загальні правила. Алгоритми проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Визначення наявності дихання. Визначення наявності пульсу на сонній артерії. Серцево-легенева реанімація. Техніка натискань на грудну клітку. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора. Критерії ефективності та припинення реанімаційних заходів. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації.

Тема 5 Перша домедична допомога при кровотечах. Основи десмургії.

Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги. Поняття про десмургію. Характеристика сучасних перев'язувальних матеріалів. Види пов'язок. Основні правила накладання бинтових пов'язок. Правила асептики та антисептики в польових умовах, використання штатних та підручних засобів для бинтування. Правила і техніка накладання пов'язок на голову, грудну клітку та живіт. Окклюзійна пов'язка на грудну клітку. Пов'язки на кінцівки – циркулярна, спіральна, на палець і пальці кисті та стопи, колосовидна на кисть.

Тема 6 Перша домедична допомога при травмах та пораненнях. Транспортна іммобілізація.

Класифікація, механізм, види травм. Ознаки травми, поняття про комбіновану, сполучну, множинну травму. Механічна травма, характеристика рани, її ознаки, основні класифікації. Пріоритети дій рятувальника на місці події, методика детального огляду потерпілого, види ушкоджень, що вимагають негайного реагування. Правила та методи транспортної іммобілізації. Сучасні засоби іммобілізації та транспортування потерпілих. Застосування підручних засобів для проведення транспортування. Основи догляду за травмованими. Механізм травми грудної клітки та методика обстеження органів грудної порожнини. Поняття та види пневмотораксу, гемоторакс, травма серця, обструкція дихальних шляхів. Правила проведення обстеження при травмах черевної порожнини і тазу. Техніка надання першої допомоги при проникаючих пораненнях грудей, живота і тазу. Помилки, які зустрічаються при наданні домедичної допомоги. Особливості правил транспортування постраждалих при проникаючих пораненнях грудної, черевної порожнини і тазу. Визначення поняття переломів, класифікація переломів, їх ознаки. Діагностика вивихів, домедична допомога. Ускладнення цієї травми, які частіше всього стають безпосередньою причиною смерті. Техніка послідовності проведення огляду потерпілого при виникненні підозри на наявність перелому. Основні правила та способи накладання іммобілізаційних шин з табельних та імпровізованих матеріалів. Підготовка постраждалих до транспортування.

Тема 7 Перша домедична допомога при ушкодженнях фізичними факторами навколишнього середовища.

Поняття про термічні, хімічні та променеві опіки та відмороження. Стадії опіків та відморожень, їх характеристики. Визначення глибини і площі термічних опіків. Причини та ознаки дії низької температури (переохолодження, відмороження), домедична допомога. Дії кислот і лугів, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології. Поняття про електротравму. Диференційна діагностика "електроміток" і вогнепальної рани. Ураження технічним електричним струмом та блискавкою. Дії на місці події при наданні допомоги ураженим електричним струмом.

Тема 8 Ураження отруйними і сильнодіючими речовинами. Укуси отруйних змій та комах. Перша домедична допомога при гострих отруєннях.

Клініко-токсикологічна класифікація отруйних речовин. Характер ураження сильнодіючими отруйними речовинами. Перша домедична допомога при отруєнні отруйними речовинами різних груп. Заходи безпеки під час надання медичної допомоги потерпілому. Основні принципи детоксикації. Промивання шлунку та кишківника. Застосування сорбентів. Профілактика уражень отруйними речовинами.

Тема 9 Перша домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.

Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, повішенні. Асфіксія та її різновиди: обтураційна, странгуляційна, стенозуюча, компресійна, нервово-паралітична, центральна. Утоплення, його ознаки. Перша домедична допомога. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.

Тема 10 Підсумковий модульний контроль

Вирішення ситуаційних задач з використанням симуляційного обладнання (манекенів тіла людини та тренажерів медичного призначення); підсумкове тестування.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані, встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання
РН2	Визначати принципи та характер лікування захворювань та виконання медичних маніпуляцій
РН3	Діагностувати невідкладні стани, визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, проведення лікувально-евакуаційних заходів
РН4	Розв'язувати проблеми медицини у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 222 Медицина:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР6	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, що базуються на засадах доказової медицини, у разі необхідності розширення стандартної схеми вмти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР11	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем, що базуються на засадах доказової медицини.

ПР12	Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, що базуються на засадах доказової медицини.
ПР13	Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

<p>Тема 1. Основи нормальної та патологічної анатомії. Основи нормальної та патологічної фізіології.</p>
<p>Пр1 "Основи нормальної та патологічної анатомії. Основи нормальної та патологічної фізіології"</p> <p>Анатомо-топографічна будова тіла людини. Кістково-м'язова система. Скелет та його функції. Кістки голови. Хребет та його відділи. Грудна клітка. Кістки кінцівок та кістки тазу. М'язи верхніх та нижніх кінцівок. М'язи тулуба. Органи дихання. Загальний огляд органів дихання. Будова верхніх дихальних шляхів легень. Значення та механізм дихання. Характеристика та частота дихальних екскурсій. Наслідки зупинки дихання. Серцево-судинна система. Поняття про кровообіг. Кров, її кількість в організмі людини, наслідки крововтрати. Основи кровообігу: серце, кровеносні судини. Будова та робота серця, його роль в кровообігу. Магістральні судини, судини верхніх та нижніх кінцівок. Види кровотеч, значення своєчасної зупинки кровотечі. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті.</p>
<p>Тема 2. Перша домедична допомога як навчальна дисципліна. Первинне і вторинне обстеження постраждалого.</p>
<p>Лк1 "Перша домедична допомога як навчальна дисципліна. Первинне і вторинне обстеження постраждалого"</p> <p>Перша домедична допомога, її актуальність, зміст. Поняття про домедичну допомогу. Правові аспекти надання домедичної допомоги. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання першої домедичної допомоги. Засоби особистої безпеки. Проведення первинного огляду. Техніка виконання вторинного огляду.</p>

Пр2 "Перша домедична допомога як навчальна дисципліна."

Перша домедична допомога, її актуальність, зміст. Поняття про домедичну допомогу. Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання першої домедичної допомоги. Засоби особистої безпеки. Контакт із постраждалим. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Пр3 "Первинне і вторинне обстеження постраждалого."

Проведення первинного огляду. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU. Первинне обстеження постраждалого за методом САВС. Визначення наявності дихання, його частоти. Оцінка центрального і периферичного пульсу. Правила виклику ШМД. Переведення постраждалого у стабільне положення. Техніка виконання вторинного огляду. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога.

Пр4 "Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога."

Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових трубок). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом (прийом Геймліха, конікопункція (конікотомія)). Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Бар'єрні пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 4. Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація і автоматична зовнішня дефібриляція).

Лк2 "Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності."

Процес умирання організму. Термінальні стани (перед агонія, агонія, клінічна смерть). Поняття про серцево-легеневу реанімацію (СЛР), можливості реанімації в залежності від часу, що минув з моменту припинення серцевої діяльності та дихання та її загальні правила. Алгоритми проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками. Критерії ефективності та припинення реанімаційних заходів. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації.

Пр5 "Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація і автоматична зовнішня дефібриляція)."

Процес умирання організму. Термінальні стани (перед агонія, агонія, клінічна смерть). Ознаки та закономірності порушення життєво важливих функцій до їх повної зупинки. Термінальна пауза. Поняття про клінічну смерть, її ознаки, найчастіші причини гострих розладів та зупинки кровообігу та дихання. Фібриляція серця, як найчастіша причина зупинки кровообігу. Абсолютні та відносні ознаки біологічної смерті. Причини неефективного кровообігу. Діагностика раптової смерті. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті.

Пр6 "Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація і автоматична зовнішня дефібриляція)."

Поняття про серцево-легеневу реанімацію (СЛР), можливості реанімації в залежності від часу, що минув з моменту припинення серцевої діяльності та дихання та її загальні правила. Алгоритми проведення реанімаційних заходів одним та двома рятівниками. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Визначення наявності дихання. Визначення наявності пульсу на сонній артерії. Серцево-легенева реанімація. Техніка натискань на грудну клітку. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Пр7 "Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності (серцево-легенева реанімація і автоматична зовнішня дефібриляція)."

Критерії ефективності та припинення реанімаційних заходів. Помилки та ускладнення, які виникають під час проведення серцево-легеневої реанімації. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 5. Перша домедична допомога при кровотечах. Основи десмургії.

Пр8 "Перша домедична допомога при кровотечах."

Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Пр9 "Основи десмургії."

Поняття про десмургію. Характеристика сучасних перев'язувальних матеріалів. Види пов'язок. Основні правила накладання бинтових пов'язок. Правила асептики та антисептики в польових умовах, використання штатних та підручних засобів для бинтування. Правила і техніка накладання пов'язок на голову, грудну клітку та живіт. Оклюзійна пов'язка на грудну клітку. Пов'язки на кінцівки – циркулярна, спіральна, на палець і пальці кисті та стопи, колосовидна на кисть. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 6. Перша домедична допомога при травмах та пораненнях. Транспортна іммобілізація.

Лк3 "Перша домедична допомога при травмах та пораненнях. Транспортна іммобілізація."

Класифікація, механізм, види травм. Ознаки травми, поняття про комбіновану, сполучну, множинну травму. Правила та методи транспортної іммобілізації. Сучасні засоби іммобілізації та транспортування потерпілих. Застосування підручних засобів для проведення транспортування. Основи догляду за травмованими.

Пр10 "Перша домедична допомога при травмах та пораненнях."

Класифікація, механізм, види травм. Ознаки травми, поняття про комбіновану, сполучну, множинну травму. Механічна травма, характеристика рани, її ознаки, основні класифікації. Пріоритети дій рятувальника на місці події, методика детального огляду потерпілого, види ушкоджень, що вимагають негайного реагування. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Пр11 "Перша домедична допомога при травмах та пораненнях."

Травми голови і ділянки хребта. Особливості огляду постраждалого з підозрою на травму хребта. Механізм травми грудної клітки та методика обстеження органів грудної порожнини. Поняття та види пневмотораксу, гемоторакс, травма серця, обструкція дихальних шляхів. Правила проведення обстеження при травмах черевної порожнини і тазу. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Пр12 "Транспортна іммобілізація."

Визначення поняття переломів, класифікація переломів, їх ознаки. Діагностика вивихів, домедична допомога. Техніка послідовності проведення огляду потерпілого при виникненні підозри на наявність перелому. Правила та методи транспортної іммобілізації. Сучасні засоби іммобілізації та транспортування потерпілих. Основи догляду за травмованими. Основні правила та способи накладання іммобілізаційних шин з табельних та імпровізованих матеріалів. Підготовка постраждалих до транспортування. Застосування підручних засобів для проведення транспортування. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 7. Перша домедична допомога при ушкодженнях фізичними факторами навколишнього середовища.

Пр13 "Перша домедична допомога при ушкодженнях фізичними факторами навколишнього середовища."

Поняття про термічні, хімічні та променеві опіки та відмороження. Стадії опіків та відморожень, їх характеристики. Визначення глибини і площі термічних опіків. Причини та ознаки дії низької температури (переохолодження, відмороження), домедична допомога. Дії кислот і лугів, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Пр14 "Перша домедична допомога при ушкодженнях фізичними факторами навколишнього середовища."

Поняття про електротравму. Диференційна діагностика "електроміток" і вогнепальної рани. Ураження технічним електричним струмом та блискавкою. Дії на місці події при наданні допомоги ураженим електричним струмом. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 8. Ураження отруйними і сильнодіючими речовинами. Укуси отруйних змій та комах. Перша домедична допомога при гострих отруєннях.

Пр15 "Ураження отруйними і сильнодіючими речовинами. Укуси отруйних змій та комах. Перша домедична допомога при гострих отруєннях."

Клініко-токсикологічна класифікація отруйних речовин. Характер ураження сильнодіючими отруйними речовинами. Перша домедична допомога при отруєнні отруйними речовинами різних груп. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті.

Пр16 "Ураження отруйними і сильнодіючими речовинами. Укуси отруйних змій та комах. Перша домедична допомога при гострих отруєннях."

Заходи безпеки під час надання медичної допомоги потерпілому. Основні принципи детоксикації. Промивання шлунку та кишківника. Застосування сорбентів. Профілактика уражень отруйними речовинами. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 9. Перша домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.

Пр17 "Перша домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах."

Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомач, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, повішенні. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Пр18 "Перша домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах."

Асфіксія та її різновиди: обтураційна, странгуляційна, стенозуюча, компресійна, нервово-паралітична, центральна. Утоплення, його ознаки. Перша домедична допомога. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні. Вивчення даної теми передбачає практико-орієнтоване навчання у симуляційному центрі з використанням манекенів тіла людини та тренувального обладнання медичного спрямування.

Тема 10. Підсумковий модульний контроль

A19 "Підсумковий модульний контроль" (денна)

Вирішення ситуаційних задач з використанням симуляційного обладнання (манекенів тіла людини та тренажерів медичного призначення); підсумкове тестування.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Лекції
НД2	Виконання практичних завдань
НД3	Розв'язування ситуаційних задач
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД5	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД6	Електронне навчання у системах (MIX, LecturED СумДУ, програмне забезпечення Google)
НД7	Самостійна робота студентів
НД8	Підготовка до поточного та підсумкового контролю

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні мультимедійні лекції.
МН2	Практичні заняття.
МН3	Практико-орієнтоване навчання у вигляді тренінгів із вирішенням ситуаційних задач.
МН4	Симуляційне навчання.
МН5	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
МН6	Самостійне навчання.

Лекції надають студентам матеріали, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти. Лекції доповнюються практичними заняттями, які надають студентам можливість опанувати теоретичні знання та застосувати практичні знання для надання першої домедичної допомоги постраждалим у невідкладному стані або за умови екстреної ситуації. Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, практичних занять, а також робота в групах по 2-3 студенти для підготовки презентацій, які потім будуть

проаналізовані, обговорені та продемонстровані у звіті про виконання завдань практико-орієнтованого навчання. Під час підготовки до презентацій за результатами практично-орієнтованого навчання студенти розвивають навички самостійного навчання, швидкого критичного читання, синтезу та аналітичного мислення.

Аналіз конкретних ситуацій (case-study) та практико-орієнтоване навчання в тренувальному класі щодо надання першої домедичної допомоги симульованому постраждалому у невідкладному стані сприятимуть розвитку навичок комунікації та вміння працювати в команді, лідерства, здатності брати на себе відповідальність та приймати обґрунтовані рішення, здатності працювати в критичних умовах, вміння управляти конфліктами.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО2	Тестування/ опитування в межах тем практичних занять
МФО3	Перевірка результатів розв'язування ситуативних практико-орієнтованих завдань, конкретних ситуацій
МФО4	Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами
МФО5	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань
МФО6	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Тестування та опитування в межах тем змісту дисципліни
МСО2	Виконання індивідуальних та групових практичних завдань
МСО3	Складання підсумкового модульного контролю

Контрольні заходи:

2 семестр		200 балів
МСО1. Тестування та опитування в межах тем змісту дисципліни		60
	10x6	60
МСО2. Виконання індивідуальних та групових практичних завдань		60
	10x6	60
МСО3. Складання підсумкового модульного контролю		80
	Відповідь на теоретичні питання, виконання практичного завдання з надання домедичної допомоги симульованому пацієнту	80

Контрольні заходи в особливому випадку:

2 семестр		200 балів
МСО1. Тестування та опитування в межах тем змісту дисципліни		60
	Тести на платформі MIX (10x6)	60
МСО2. Виконання індивідуальних та групових практичних завдань		60
	3 використанням технічних засобів зв'язку (Google Meet, Zoom) (10x6)	60
МСО3. Складання підсумкового модульного контролю		80
	E-learning у системі MIX, LecturED СумДУ, з використанням Google Meet, Zoom	80

Оцінювання успішності по завершенню вивчення дисципліни. Форма підсумкового контролю – диференційований залік, що проводиться у кінці вивчення курсу у вигляді теоретичного і практичного завдань. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка слухач повинен отримати не менше 60 % правильних відповідей з теоретичної частини заліку та не менше 60 % правильних відповідей з практичної частини. Теоретичне завдання проводять у формі тестового контролю (100 тестів з вибором варіанту правильної відповіді) впродовж 2-х годин. Практичне завдання проводиться у вигляді вирішення, презентації та обговорення клінічного ситуаційного завдання. Оцінка кожного слухача проводиться на основі ефективності його роботи під час надання екстреної допомоги симульованому постраждалому у невідкладному стані відповідно до типових карт оцінювання.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН2	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН3	Навчально-тренувальні тренажери медичного спрямування
ЗН4	Симуляційне медичне обладнання

ЗН5	Довідкові матеріали (друковані та електронні)
-----	---

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Екстрена та невідкладна медична допомога. Том І: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник / В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, Г.В. Загорій, А.А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. – Київ. – 2017. – 504 с.
2	Медичний захист військ: навчальний посібник / [С.О. Гур'єв, Ю.В. Шкатула, В.П. Печиборщ та ін.] – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 175 с.
3	Методичні вказівки до практичного заняття «Базове підтримання життя» з дисципліни «Домедична допомога» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2019. – 19 с.
4	Методичні вказівки до практичного заняття «Гострі отруєння» з дисципліни «Екстрена допомога при невідкладних станах» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2020. – 23 с.
5	Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269. Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап» // Режим доступу: https://moz.gov.ua/uploads/2/12737-dn_20190605_1269_dod.pdf .
Допоміжна література	
1	Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Роціна. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.
2	Екстрена медична допомога: догоспітальний етап – алгоритми маніпуляції (базовий рівень). – Г.Г. Роцін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. – К., 2012–84 с.
3	Методичні вказівки до практичного заняття «Утоплення» з дисципліни «Екстрена допомога при невідкладних станах» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2020. – 16 с.
4	Методичні вказівки до практичного заняття «Тактична медицина. Методи припинення зовнішньої кровотечі» з дисципліни «Медичний захист військ» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2018. – 29 с.
5	Методичні вказівки до практичного заняття «Множинні, поєднані, комбіновані пошкодження. Політравма» з дисципліни «Травматологія та ортопедія» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми : СумДУ, 2014. – 22 с.
6	Методичні вказівки до практичного заняття «Транспортна іммобілізація» з дисципліни «Медицина надзвичайних ситуацій» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2015. – 34 с.

7	Методичні вказівки до практичного заняття «Множинні, поєднані, комбіновані пошкодження. Політравма» з дисципліни «Травматологія та ортопедія» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми : СумДУ, 2014. – 22 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Інформаційно правовий портал «Закони України»: Режим доступу: http://uazakon.com/ .
2	Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях» // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192-99-%D0%BF .
3	Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/ .
4	Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Режим доступу: http://www.mns.gov.ua/ .
5	Сайт Міністерства охорони здоров'я України: Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ .